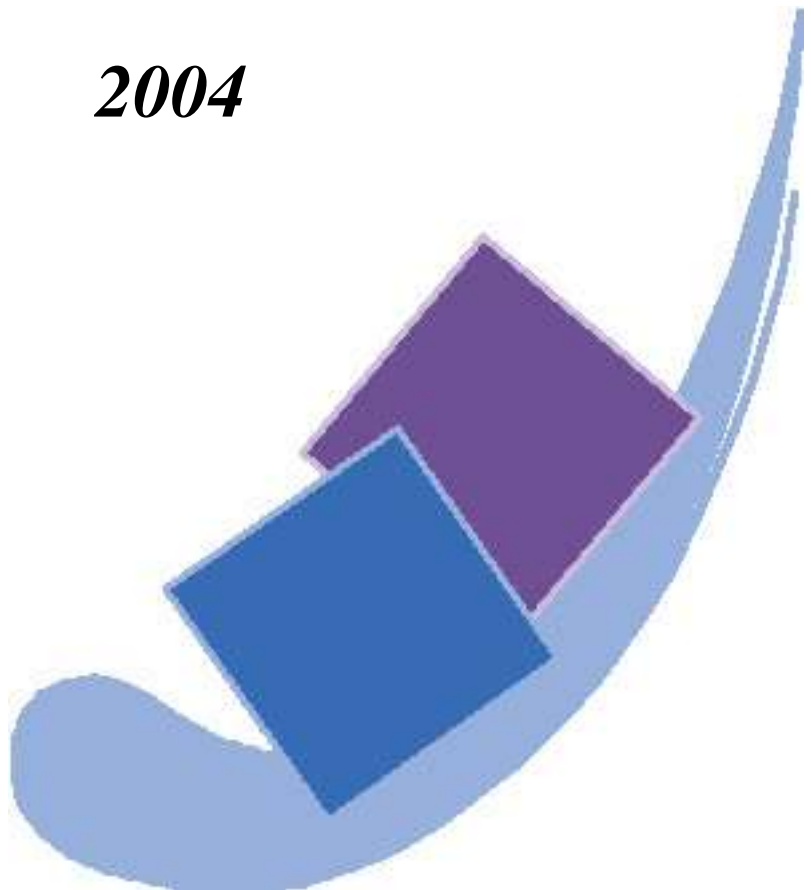

***Kaakkois-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus Oy Socom***

Toimintakertomus

2004

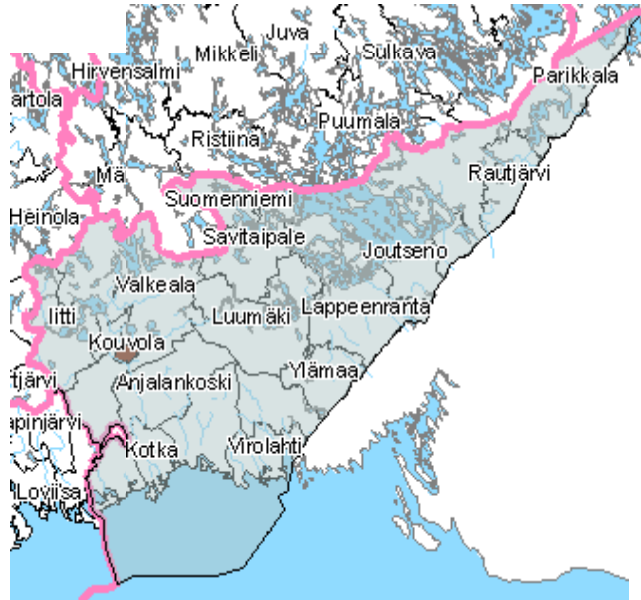

SISÄLTÖ

1 YLEISTÄ	3
2 TEHTÄVÄT JA TOIMINNAN TAVOITTEET	4
3 KEHITTÄMISTYÖ JA HANKKEET	4
Varhaiskasvatus	5
Lastensuojelu ja perhetyö	5
Aikuissosiaalityö	6
Mielenterveys- ja päihdetyö	7
Vammaistyö	7
Vanhustyö	7
Sosiaalityö	8
Hyvinvointiteknologia	9
Hyvinvointiyrittäjyys	9
Hyvinvointipoliittinen vaikuttaminen	10
Tutkimus	10
Sosiaalialan kehittämishanke	11
Verkostoyhteistyö	11
4 KOULUTUSTOIMINTA	11
5 JULKAISU- JA TIEDOTUSTOIMINTA	12
6 HALLINTO	12
7 HENKILÖSTÖ	13
8 TALOUS	15

1 YLEISTÄ

Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom Oy on yksi maamme yhdeksästä sosiaalialan osaamiskeskuksesta. Sen toimialueen muodostavat Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakunnat. Yhtiön omistavat alueen 24 kuntaa ja Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä sekä Kymenlaakson ammattikorkeakoulu.

Vuosi 2004 oli Socomin kolmas kokonainen toimintavuosi. Vuosi oli toiminnan laajenemisen aikaa: kehittämistyö ja eri toimijoiden verkostoitumisen ja yhteistyön edistäminen laajenivat koskemaan koko toimialuetta niin, että jokainen alueen kunta oli mukana jossakin kehittämishankkeessa ja osallistui alan kehittämistyöhön yhteistyössä muiden seudun tai laajemman alueen kuntien kanssa.

Merkittävän lisän osaamiskeskuksen tehtäviin toi sosiaalialan kehittämishanke, vuoteen 2007 jatkuva laajamittainen valtakunnallinen ohjelma, jonka tavoitteena on kehittää palvelujen sisältöä, korjata niiden puutteita ja saada aikaan pysyviä rakenteellisia muutoksia. Osaamiskeskuksilla on sosiaalialan kehittämishankkeen toimeenpanossa merkittävä rooli. Niiden tehtävänä on neuvotella yhteistyössä kuntien kanssa palvelurakenteen ja toimintojen kehittämisestä, sekä laatia vuosittain seuraavalle vuodelle kattava toimintaohjelman sosiaalialan kehittämiseksi tarvittavista hankkeista ja voimavaroista.

Sosiaalialan kehittämishanke on alueellisesti organisoitunut alueellisiksi johtoryhmiä. Kaakkois-Suomessa on kahden maakunnan yhteinen kuntien, lääninhallituksen, maakuntaliittojen ammattikorkeakoulujen, yliopiston, kolmannen sektorin ja Socomin edustajien yhteinen alueellinen johtoryhmä. Sen avulla on mahdollisuus merkittävästi tehostaa yhteistyötä, verkostoitumista ja koordinoita alan kehittämistyötä osaamiskeskuslaissa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Socomin oman sekä sen koordinoiman kehittämistyön painopistealueiksi nousivat varhaiskasvatus, lastensuojelu ja perhetyö sekä vanhustyö. Näillä alueilla oli käynnissä osaamisklinikka –konseptin mukainen kehittämistyö vuonna 2004. Osaamisklinikka –muotoinen seudullinen kehittämistyö muodostaa tulevaisuudessa pohjan alakohtaisille,

alueellisille kehittämissyksiköille. Vuoden 2004 lopussa 23 alueen kuntaa hyväksyi suunnitelman kehittämissyksiköiden perustamisesta vuosina 2005 – 2007 omalla kaakkoissuomalaisella mallilla. Tavoitteena on muodostaa varhaiskasvatuksen, lastensuojelun ja perhetyön, aikuissosiaalityön, vammaistyön ja vanhustyön kehittämissyksiköt, jotka palvelevat Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson kuntien sosiaalihuollon palvelujen kehittämistä, koulutusta, tutkimusta ja arviointia.

Muita Socomin toiminnan painopisteitä vuonna 2004 olivat hyvinvointipoliittinen vaikuttamis- ja strategiatyö.

2 TEHTÄVÄT JA TOIMINNAN TAVOITEET

Sosiaalialan osaamiskeskusten tehtävät määritellään laissa sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta (1230/2001). Sen mukaan osaamiskeskuksen tehtävänä mm. on turvata toimialueellaan

1. sosiaalialalla tarvittavan asiantuntemuksen kehittyminen ja välittyminen
2. peruspalvelujen kehittyminen sekä erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen kehittyminen ja välittyminen
3. sosiaalialan perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen ja käytännön työn monipuolinen yhteys sekä
4. sosiaalialan tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminnan toteutuminen.

Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom Oy vastaa näiden lakisääteisten tehtävien toteuttamisesta toiminta-alueensa erityispiirteet huomioon ottaen.

Socom on toiminta-ajatuksensa mukaan sosiaalialan asiantuntijuuden keskittymä, joka muodostaa yhteistyö- ja asiantuntijaverkoston Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson kuntien, alan koulutus- ja tutkimusyksiköiden, kolmannen sektorin sekä alan yrittäjien kanssa. Socomin visiona on kehittyä Kaakkois-Suomen sosiaalisen hyvinvoinnin, innovatiivisen osaamisen, asiantuntijuuden ja kumppanuuden keskeiseksi kehittäjäksi sekä vahvaksi alueelliseksi sosiaalipoliittiseksi vaikuttajaksi.

Socomin toimintaa ohjaavia arvoja ovat innovatiivisuus, osaaminen, vuorovaikutteisuus ja luottamuksellisuus.

3 HANKKEET JA MUU KEHITTÄMISTYÖ

Socom osallistuu tutkimus- ja kehittämistyöhön koordinoimalla hankkeita, osallistumalla niihin ja toteuttamalla niitä itse. Seuraavassa on esitelty Socomin hallinnoimat kehittämishankkeet sekä sellainen hanketyö tai -valmistelu, jossa se on ollut asiantuntijana mukana vuonna 2004. Hankkeet ja muu kehittämistyö on esitetty alakohtaisesti jaoteltuna.

3.1. Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen kehittämistyö käynnistyi Varhaiskasvatuksen osaamisklinikka – hankkeessa. Hanketta hallinnoi Imatran kaupunki ja siihen osallistuvat sen lisäksi Joutseno ja Ruokolahti. Hankkeessa kehitetään palveluja erityispäivähoitoon ja etsitään uusia malleja kuntien yhteistoiminnan avulla. Osaamisklinikkahankkeessa koordinoidaan varhaiskasvatukseen, päivähoitoon, esi- ja alkuopetukseen sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvää erityisosaamista. Hankkeen tarkoituksena on luoda toimintamalli ja perusta Kaakkois- Suomen yhteiselle varhaiskasvatuksen osaamisen, tutkimisen, oppimisen ja palvelujen tuottamisen kehittämissyksikölle.

Varhaiskasvatuksen ja lastensuojelun hankkeiden yhteistyönä suunniteltiin EPM –hanketta, jonka tarkoituksena on kehittää koko Kaakkois-Suomen alueella varhaisen puuttumisen ja tuen toimintamallia. EPM -hanke on Nuorten Palvelu ry:n hallinnoima hanke, jota tullaan rahoituspäätöksen mukaan toteuttamaan vuosina 2005 – 2007 tiiviissä yhteistyössä Nuorten Palvelun ja Socomin kanssa. Lisäksi valmisteltiin Socomin ja Pohjois-Kymenlaakson kuntien yhteinen varhaiskasvatuksen kehittämishanke PAAPU – Pienten lasten kasvun riskitekijöiden varhainen havainnointi ja hyvinvoinnin tukeminen. Terveystiedon edistämisen keskus hyväksyi hankehakemuksen joulukuussa 2004. Käynnistyttyään EPM ja Paapu – hankkeet tulevat laajentamaan varhaiskasvatuksen kehittämistyötä alueellisesti ja tehostamaan sitä.

Varhaiskasvatuksen osaamisklinikka –hanke tekee yhteistyötä mm. Stakesin, lääninhallituksen, yliopistojen, alueen ammattikorkeakoulujen ja sosiaalialan osaamiskeskusten varhaiskasvatuksen verkoston kanssa.

Lisätietoja varhaiskasvatuksen kehittämistyöstä Socomissa saa osoitteesta www.socom.fi > toiminta> varhaiskasvatus.

3.2. Lastensuojelu ja perhetyö

Lastensuojelun ja perhetyön osaamisklinikka –hanke jatkoi monimuotoista toimintaansa. Hanketta hallinnoi Kotkan kaupunki ja siinä ovat mukana myös muut Etelä-Kymenlaakson kunnat Hamina, Pyhtää, Miehikkälä ja Virolahti. Hankkeessa koordinoidaan lastensuojelun osaamista ja kehitetään psykososiaalisen tuen palvelumalleja. Sen tuloksena syntyy seudullinen lastensuojelun ja perhetyön tutkimuksen, työelämän ja koulutuksen verkostoitunut toimintamalli. Hankkeen aikana kertyneiden myönteisten kokemusten perusteella Kaakkois-Suomen kunnat päättivät hakea valtionavustusta alueellisen lastensuojelun ja perhetyön kehittämissyksikön perustamiselle vuosille 2005 – 2007.

Lastensuojelun ja perhetyön osaamisklinikka – hanke ja sen yhteydessä tehty työ sai myös valtakunnallista tunnettuisuutta, kun sitä esiteltiin Talentia ry:n Sosiaalityön asiantuntijapäivillä.

Lastensuojelun kehittämistyön tueksi valmistui alkuvuodesta 2004 selvitys lastensuojelun toimintamuodoista, kustannuksista ja kehittämistarpeista Lappeenrannassa, Kotkassa, Haminassa, Miehikkälässä, Virolahdella, ja Pyhtäällä.

Sekä Etelä-Karjalaan että Etelä-Kymenlaaksoon saatiin hankerahoitusta lastensuojelun seutukehittäjien palkkaamiseen. Seutukehittäjien tehtävänä on tiivistää seudullista ja

maakunnallista yhteistyötä lastensuojelutyössä sekä palvelurakenteen muutoksissa. Tavoitteena on saada aikaan alueellisesti koordinoitua palvelurakenteita.

Seutukehittäjät ja lastensuojelun ja perhetyön osaamisklinikan kehittämispäällikkö suunnittelivat ja olivat käynnistämässä muita lastensuojeluhankkeita molemmissa maakunnissa. Näitä olivat mm. Läheisneuvonpito, Huoli puheeksi – teot tueksi – varhainen puuttuminen ja verkostoituminen, perhehoidon laadun kehittäminen sekä Länsi-Saimaan seutukunnan lastensuojelun verkostoiva kehittämishanke Yhdessä enemmän. Lisäksi kehittämispäällikkö ja seutukehittäjät valmistelivat suunnitelmaa Kaakkois-Suomen lastensuojelun kehittämisyksiköksi, jonka avulla osaamisklinikkavaiheessa saadut hyvät käytännöt voidaan levittää koko Kaakkois-Suomen alueelle ja jatkaa lastensuojelutyön kehittämistä.

Kehittämispäällikkö sekä lastensuojelun seutukehittäjät osallistuivat Sosiaali- ja terveysministeriön, Stakesin sekä Kuntaliiton järjestämiin seudullisissa hankkeissa työskentelevien työkokouksiin ja hyödynsivät niissä saatuja tietoja ja kontakteja valtakunnallisen lastensuojelun kehittämisohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi Kaakkois-Suomessa.

Lastensuojelun kehittämistyöstä saa lisätietoja osoitteesta www.socom.fi > toiminta > lastensuojelu.

3.3. Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityön kehittäminen tapahtui pääasiassa työllistämisen-, kuntoutus-, asuinalue- ja osallisuushankkeiden arviointitutkimuksina. Vuoden 2004 aikana olivat käynnissä Serveri -hankkeen, Työllisyyden yhteispalvelu 25+ -hankkeen, Nuorten talousneuvontakokeilun, Työttömien työkunto-, Nähdäksi tuleminen toivo- sekä Huumereitiltä hoitoon -hankkeiden arviointitutkimukset. Valmistuneet arviointiraportit ovat luettavissa osoitteessa www.socom.fi > julkaisut. Hankkeiden arviointia ja Socomin työntekijöiden arviointitutkimusosaamista on merkittävästi vahvistanut professori Raija Väisänen ohjaama arviointitutkijoiden ryhmä, johon on osallistunut Socomin arviointitutkijoiden ohella myös muita tutkijoita. Osaamista on vahvistettu myös osallistumalla Stakesin sekä Kuntoutussäätiön arviointitutkimuskoulutuksiin.

Kummin maakunnan sosiaalijohdon yhteisen näkemyksen mukaan aikuissosiaalityön sisällön ja rakenteiden kehittäminen on yksi tärkeimmistä sosiaalityön kehittämisalueista. Aihealueelta valmisteltiin syksyn aikana kuuden kaupungin, Lappeenrannan, Imatran, Haminan, Kotkan, Kouvolan ja Kuusankosken, yhteistä aikuissosiaalityön kehittämishanketta Aikuissosiaalityön areenat, joka kuitenkin ei saanut rahoitusta. Kaakkois-Suomessa toteutetaan Kuopion yliopiston sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitoksen tutkimushanke Aikuissosiaalityö ja hyvinvointi. Tutkimusta johtaa sosiaalityön professori Raija Väisänen, tietojen keruun tekevät Kaakkois-Suomen sosiaalityön maisterikoulutuksen opiskelijat ja tutkimuksen kohteena ovat kaakkoissuomalaiset sosiaalityöntekijät. Tuloksista saadaan tukea ja suuntaviivoja aikuissosiaalityön kehittämiselle jatkossa.

3.4. Mielenterveys- ja päihdetyö

Mielenterveystyön kehittäminen on jatkunut kolmannen sektorin toimijoiden voimaannuttamisena. Socomin myötävaikutuksella perustettu Kaakkois-Suomen Voimarinki –toiminta on jatkunut mielenterveysfoorumien ja muun yhteistoiminnan muodossa. Toiminnan kehittämiseksi sille haettiin Raha-automaattiyhdistyksen rahoitusta, mutta rahoituspäätös oli kielteinen.

Päihdetyön kehittämistyön painopiste oli Kärkikunnissa, Parikkalassa, Saarella ja Uukuniemellä, jonne valmisteltiin yhteinen päihdestrategia. Strategiatyön toteutti terveystieteiden ylioppilas Minna-Maria Behm. Se on luettavissa osoitteessa www.stakes.fi/neuvoa-antavat > strategiat. Loppuvuonna valmisteltiin hankehakemus seudullisten päihdepalvelujen kehittämiseksi Lappeenrannan ja Länsi-Saimaan seutukunnissa. Socom on lisäksi mukana Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulun Huumereitiltä Hoitoketjuun –hankkeessa tehden hankkeen arviointitutkimusta ja toimimalla ammattikorkeakoulun koordinoimassa päihdetyöntekijöiden verkostossa.

Päihdetyön valmiuksien lisäämisen tarve nousi esiin myös lastensuojelutyössä. Eri hankkeissa siihen pyrittiin vastaamaan mm. koulutuksen avulla.

3.5. Vammaistyö

Vammaistyön kärkihanke Socomin toimialueella on seudullinen, Pohjois-Kymenlaakson seudullinen vammaispalvelujen kehittämishanke, jonka suunnitelmaa työstettiin edelleen kuluneen vuoden aikana. Valmistelutyössä on koko ajan ollut mukana kuntien vammaistyöntekijöiden lisäksi lukuisia Kaakkois-Suomen alueella toimivia vammaisjärjestöjä, Parik-säätiö, Kuusankosken ja Kouvolan vammaisneuvostot sekä Kymenlaakson erityishuollon kuntayhtymä. Hanketta hallinnoi Kouvolan kaupunki. Käynnistyttyään hanke aloittaa laajamittaisen seudullisen ja monitoimijaisen vammaispalvelujen kehittämistyön Socomin toimialueella ja luo pohjaa myöhemmin perustettavaksi suunnitellulle vammaistyön kehittämisyksikölle.

Etelä-Karjalassa tehtiin esivalmisteluja STAR –hankkeen käynnistymisen varmistamiseksi. STAR -hankkeella pyritään parantamaan autistien ja haastavasti käyttäytyvien nuorten aikuisten asumis-, työ- ja päivätoimintamahdollisuuksia Etelä-Karjalassa. Hanketta hallinnoi Lappeenranta ja siihen osallistuvat myös Imatra ja Joutseno.

Vuoden aikana valmistui selvitys puhevammaisten tulkkipalvelujen tarpeesta, tarjonnasta ja kehittämismahdollisuuksista Kaakkois-Suomessa. Se on luettavissa osoitteessa www.socom.fi > julkaisut.

3.6. Vanhustyö

Vanhustyön kehittäminen Socomin toimialueella on käynnistynyt ESR -rahoitteisena Vanhustyön osaamisklinikka –hankkeena. Osaamisklinikka sijaitsee fyysisesti Kuusankoskella, mutta sen toiminta on verkostoivaa ja on vuonna 2004 ulottunut molempiin maakuntiin. Osaamisklinikkatoiminnan tarkoituksena on mm. edistää ikääntyvän väestön

palvelujärjestelmien kehittymistä kunnissa sekä olla voimistava rakenne maakuntien ja seutukuntien vanhustyön kehittämiseksi.

Vuoden 2004 aikana hankkeessa jatkettiin Kuusankosken kotihoidon kehittämisprojektia, jossa mallinnettiin kotihoidon työskentelytapaa kotipalvelun ja kotisairaanhoidon yhteistyönä sekä kehitettiin palveluohjausta ja avohuollon tukipalveluja. Lisäksi klinikan projektipäällikkö oli mukana suunnittelemassa ja käynnistämässä Kymenlaakson muita vanhustyön kehittämishankkeita. Näitä olivat mm. vanhustyön seutukehittäjähanke, omaishoidon kehittämishanke sekä senioriliikunnan ja seniorien kulttuurihankkeet.

Etelä-Karjalassa tehtiin esiselvitys ja muuta valmistelutyötä Ruokolahden hallinnoimaa Palvelutori –hanketta varten, jonka käynnistymistä vuonna 2005 odotettiin. Hankkeeseen osallistuvat Ruokolahden lisäksi Rautjärvi, Imatra, Joutseno ja Lappeenranta. Sen avulla on tarkoitus kehittää ikääntyneiden itsenäisen ja omatoinen kotona selviytymisen edellytyksiä yksilöllisten ja laadukkaiden kotiin tuotettujen palvelujen avulla. Hankkeessa kehitetään mm. palveluvalikoimaa, yhtenäistetään seudullista omaishoidon palvelukokonaisuutta ja luodaan yhtenäinen toteutusmalli palvelusetelijärjestelmälle.

Vanhustyön osaamisklinikka –hankkeessa tehtiin yhteistyötä myös Stakesin, Kuopion yliopiston sekä alueen ammattikorkeakoulujen kanssa mm. materiaalin tuottamisessa, koulutussuunnittelussa sekä opiskelijoiden ohjauksessa. Lisäksi projektipäällikkö ja alueen muut vanhustyön hankkeissa työskentelevät osallistuivat Sosiaali- ja terveysministeriön, Kuntaliiton ja Stakesin seutuhankkeiden työntekijöiden työkokouksiin. Stakesin e-konsultaatiohankkeen käyttöön tuotettiin perustietoa gerontologisesta sosiaalityöstä. Gerontologinen sosiaalityö tukena ikäihmisten ongelmatilanteissa –raportti on luettavissa Socomin verkkosivuilla.

Lisätietoja vanhustyöstä ja Socomin vanhustyön osaamisklinikan toiminnasta saa osoitteesta www.socom.fi > toiminta.

3.7. Sosiaalityö

Vuonna 2003 käynnistynyt Kuopion yliopiston Kaakkois-Suomen sosiaalityön maisterikoulutusohjelma jatkui. Socomin ja Kuopion yliopiston sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitoksen yhteistyö jatkui ja sai uusia muotoja maisterikoulutusopiskelijoiden opintojen edettyä: opiskelijoiden kandidaatin sekä pro gradu –töiden aiheet ovat syntyneet alueellisista tarpeista ja tuottavat tietoa sosiaalityön kehittämiseen. Professorin työpanos mahdollistaa jatko-opintojen ja tutkimustyön ohjauksen sekä saattaa alueen tarpeet yliopiston tietoon. Vuoden aikana on mm. suunniteltu sosiaali- ja terveysjohtamisen PD -koulutusta, josta osa toteutetaan Kaakkois-Suomessa sekä muuta alueen tarpeisiin vastaavaa täydennyskoulutusta.

Sosiaalityön kehittämishanke Pienet piirissä käynnistyi Parikkalan hallinnoimana. Mukana ovat Parikkalan lisäksi myös Rautjärvi, Parikkala, Saari sekä Uukuniemi. Sen tavoitteena on selvittää sosiaalipalvelujen saatavuutta, toimivuutta ja muutostarvetta sekä käynnistä jatkuva kehittämisprosessi ottamalla käyttöön systemaattisia työn arviointimenetelmiä ja laatimalla suunnitelma henkilöstön osaamisen kehittämiseksi.

Socom on järjestänyt alueen sosiaalijohdon yhteisiä kokouksia sekä maakunnittain että koko Kaakkois-Suomen sosiaalijohdon yhteisinä kokouksina. Suuri joukko sosiaalityöntekijöitä on osallistunut eri hankkeiden työryhmyöskentelyyn ja koulutuksiin omalla erityisalallaan.

Sosiaalityöntekijäpula ei ole sanottavammin hellittänyt Kaakkois-Suomessa. Loppuvuodesta tehty selvitys sosiaalityön tilasta Socomin alueella osoitti, että 33.3 % viroista hoitaa muu kuin sosiaalityöntekijän kelpoisuusehdot täyttävä henkilö. Vuonna 2002 vastaava luku oli 34.5%. Samassa selvityksessä kartoitettiin myös sosiaalityöntekijöiden koulutustarpeita. Merkittävimmät täydennyskoulutustarpeet koettiin sosiaalityön oikeudellisissa kysymyksissä, dokumentoinnissa sekä työmenetelmissä, erityisesti lapsilähtöisissä menetelmissä. Merkittävää on, että lastensuojelun ja perhetyön osaamisklinikka -hankkeen kunnissa Etelä-Kymenlaaksossa sosiaalityöntekijät eivät kuitenkaan ilmaisseet lastensuojeluun liittyvä koulutustarpeita. Tämä osoittaa jo tehdyn kehittämistyön vaikuttavuutta ja antaa uskoa seudullisen, maakunnallisen ja maakuntien rajat ylittävän yhteistyön mahdollisuuksiin sosiaalialan kehittämisessä.

3.8. Hyvinvointiteknologia

Vuoden aikana valmistui Kaakkois-Suomen sosiaalialan tietoteknologia –hankkeen, KAASO:n esiselvitys. Sen avulla koottiin Kaakkois-Suomen kunnissa tehty kehittämistyö ja levitettiin hyviä käytäntöjä. Lisäksi koottiin ja kuvattiin asiakastyön prosesseja sosiaalityössä ja päivähoitossa. Esiselvityshankkeen jälkeen alan tietoteknologiayhteistyö jakaantui kahteen haaraan: hankintayhteistyön ja hankeyhteistyön suunnitteluun. Hankintayhteistyöhön sitoutuivat Kotka, Imatra, Joutseno, Kouvola, Kuusankoski, Lappeenranta ja Pyhtää. Hankeyhteistyöhön näiden lisäksi Joutseno.

Loppuvuodesta 2004 valmistui valtakunnallinen hankesuunnitelma Tietoteknologian käytön edistäminen sosiaalihuollossa. Hankesuunnitelma sisältää mm. seuraavat kehittämisalueet: asiakastietojärjestelmien kehittäminen, sosiaalihuollon ammattilaisen tiedonhallinnan ja tietoteknologiaosaamisen kehittäminen, sähköiset palvelut ammattilaisille, tietoturva, tietosuojan ja asiakastietojen käsittelyn kehittäminen. on suunnitelmassa. Esiselvityksen tulosten perusteella valmisteltiin Sosiaali- ja terveysministeriölle osoitettu Kaakkois-Suomen sosiaalihuollon tietoteknologiahanke KAASO. Siinä painopiste on henkilöstön osaamistason selvittämisessä ja osaamisen lisäämisessä.

Hyvinvointiteknologian alan TARTU –projekti päättyi ja sen raportti on luettavissa osana Stakesin Itsenäisen suoriutumisen ITSE –hankkeen loppuraporttia osoitteessa www.stakes.fi/ITSE-hanke>aluehankkeet. TARTU -projektin aikana aloitettiin Hyvinvointiteknologialla laatua (HYLA) –hankkeen valmistelu. Se sai Tekesin rahoituksen ja toteutus käynnistyi Imatralla ja Lappeenrannassa. HYLA -hankkeen tarkoituksena on kehittää kotihoidon mahdollisuuksia parantavaa teknologiaa.

3.9. Hyvinvointiyrittäjyys

Socomin toiminta sosiaalialan yrittäjyyden edistäjänä vahvistui kehittämissuunnittelijan aloitettua työskentelynsä Kymenlaaksossa ammattikorkeakoulun hallinnoimassa Innovatiiviset yritysverkostot –hankkeessa, jossa Socomin tehtävänä on laatia

toimintasuunnitelma sosiaalialan yrittäjien verkostoimisesta ja osaamisen lisäämisestä ns. yritysklinikatoiminnan avulla.

Etelä-Karjalassa toteutettiin sosiaali- ja terveysalan yrittäjien laatukoulutuskokonaisuus. Yrittäjille ja alueen kuntien sosiaali- ja terveystoimen palvelujen hankinnasta vastaaville viranhaltijoille järjestettiin yhteinen koulutuspäivä hankintalainsäädännöstä sekä kaksipäiväinen tuotteistus- ja kustannuslaskentakoulutus kuntien edustajille. Lisäksi Socomin asiantuntijoita osallistui muiden alan yrittäjyys Hankkeiden toimintaan.

Hyvinvointiyrittäjyyden merkitystä tulevaisuuden kasvualana tuotiin esille mm. maakuntien elinkeino- ja muussa strategiatyössä.

3.10. Hyvinvointipoliittinen vaikuttaminen

Etelä-Karjalassa käynnistyi syksyllä 2004 Etelä-Karjalan Hyvinvointistrategia 2010 –hanke. Sen tavoitteena on turvata alueen asukkaiden hyvinvointikehitys varmistamalla hyvinvointipalvelujen saatavuus, kehittyminen ja voimavarat seudullista ja maakunnallista yhteistyötä vahvistamalla. Strategian valmistelutyötä tehtiin kolmessa substanssiryhmässä ja seuturyhmissä. Maakunnan hyvinvointistrategia valmistuu syksyllä 2005.

Kymenlaakson hyvinvointistrategian valmistuttua työskentely jatkui työryhmissä sekä Kymenlaakson maakuntaliiton yhteyteen maakunnan yhteistyöryhmän asiantuntijajäimeksi perustetussa hyvinvointijaoksessa, jossa Socomilla on edustus.

Hyvinvointipoliittista vaikuttamistyötä tehtiin eri yhteyksissä alueen kunnissa, maakuntien liitoissa sekä aluekeskusohjelmien ja elinkeinoyhtiöiden kanssa.

3.11. Tutkimus

Kaakkois-Suomessa sosiaalialan kehittämistä hidastaa ja vaikeuttaa alan yliopistokoulutuksen ja tutkimuksen puuttuminen alueelta lähes tyystin. Kaakkois-Suomen sosiaalityön maisterikoulutus tuo pientä helpotusta tilanteeseen. Siinä opiskelevien 32 opiskelijan opinnäytetöiden aiheet ovat työelämälähtöisiä ja antavat panoksensa alan kehittämiseen. Vuoden 2004 aikana tehtiin myös tutkimussuunnitelma Kaakkois-Suomen alueella toteutettavasta aikuissosiaalityön tutkimuksesta, josta vastaa professori Raija Väisänen. Alueelle on alkanut kertyä sosiaalialan tutkimusperinnettä. Sen jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.

Tutkimusrahoituksen saaminen on kuitenkin vaikeaa: alueen muu yliopistollinen koulutus on kapea-alaisesti painottunutta eikä sosiaalialan kehittämishankkeen valtionavustuksella toteutettaviin hankkeisiin voi saada tutkimusrahoitusta, jolla voitaisiin tukea kehittämistyötä.

3.12. Sosiaalialan kehittämishanke

Sosiaalialan kehittämishanke tukee kuntia vuosina 2003 – 2007 sosiaalipalvelujen uudistamisessa. Tavoitteena on palvelujen saatavuuden ja laadun turvaaminen, palvelurakenteen ja toimintojen uudistaminen sekä osaamisen ja työolojen kehittäminen.

Sosiaalialan kehittämishankkeelle on perustettu kullekin sosiaalialan osaamiskeskusalueelle alueellinen johtoryhmä. Niiden tehtävänä on vastata alueellaan muun muassa hankkeen tiedottamisesta sekä siitä, että sosiaalialan kehittämishanke käynnistyy ja etenee alueellisesti kattavasti. Sosiaalialan osaamiskeskusten roolina on koota vuosittain toimintaohjelma alueella tarvittavista kehittämishankkeista ja niiden rahoituksesta.

Kaakkois-Suomen alueellinen johtoryhmä koottiin alkuvuodesta 2004. Siihen kuuluu yhteensä 16 edustajaa molemmista maakunnista, suurista ja pienistä kunnista, lääninhallituksesta, maakuntaliitoista, ammattikorkeakouluista ja Kuopion yliopistosta sekä alan järjestöjen edustaja.

Toimintaohjelmaa seuraavien vuosien kehittämistyötä varten valmisteltiin alueellisen johtoryhmän kokouksissa ja maakuntien omissa sekä kahden maakunnan yhteisissä sosiaalijohdon kokouksissa. Näiden avulla luotiin yhteinen näkemys kehittämisen painopisteistä. Socom avusti kuntia seudullisten kehittämishankkeiden valmistelussa ja toteutuksessa.

3.11. Verkostoyhteistyö

Valtakunnan tasolla sosiaalialan osaamiskeskukset toimivat säännöllisessä yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön, Suomen Kuntaliiton, Stakesin kanssa sekä muiden sosiaalialan osaamiskeskusten kanssa. Socom osallistui myös valtakunnallisen osaamiskeskusneuvottelukunnan työskentelyyn.

Maakunnallisella tasolla toimittiin tiiviissä kumppanuuteen perustuvassa yhteistyössä alueen kuntien, maakuntaliittojen, aluekeskusohjelmien, ammattikorkeakoulujen ja muiden koulutusorganisaatioiden sekä alan järjestöjen ja yritysten kanssa.

Koulutus- ja tutkimusyhteistyö Kuopion yliopiston sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitoksen kanssa jatkui sosiaalityön maisterikoulutuksessa sekä laajempaan alan tutkimuksen edistämiseen liittyvänä toimintana. Uutena yliopistoyhteistyökumppanina aloitti Joensuun yliopiston Savonlinnan koulutusyksikkö, joka tekee koulutus- ja tutkimusyhteistyötä Varhaiskasvatuksen osaamisklinikka –hankkeen kanssa. Helsingin yliopiston tutkimus- ja koulutuskeskus Palmenian eri yksiköiden kanssa on tehty koulutusyhteistyötä.

4 KOULUTUSTOIMINTA

Socom järjesti koulutusstrategiansa linjausten mukaisesti perustehtäviinsä ja kiinteästi eri kehittämishankkeisiin liittyvää ja niiden tavoitteita tukevaa prosessinomaista koulutusta. Lisäksi Socom oli yhteistyökumppanina mukana järjestämässä koulutuspäiviä ammatti- ja asiakasjärjestöjen kanssa. Eri koulutustapahtumiin osallistui useita satoja sosiaalialan

työntekijöitä Etelä-Karjalasta ja Kymenlaaksosta. Koulutussuunnitteluun liittyvää yhteistyötä tehtiin alueen ammattikorkeakoulujen ja Kuopion yliopiston kanssa.

Varhaiskasvatuksen, lastensuojelun sekä vanhustyön osalta tehtiin koulutustarvekartoituksia, joiden tuloksia käytettiin mm. erikoistumisopintojen ja muun täydennyskoulutuksen suunnittelussa alan oppilaitosten kanssa. Koulutustarvekartoitukset ja kehittämistyön aikana Socomiin kertynyt muu tieto ovat hyödynnettävissä järjestettäessä lakisääteistä täydennyskoulutusta.

5 JULKAISU- JA TIEDOTUSTOIMINTA

Vuoden 2004 aikana julkaistiin Socomin Julkaisuja – sarjassa

- Päivi Kasken Lastensuojelun piirteitä Lappeenrannassa ja viidessä Kymenlaakson kunnassa.

Lisäksi julkaistiin seuraavat raportit:

- Hämäläinen-Abdessamad, Maija, Länsi-Lappeenrannan kehittämishankkeen arviointi ja ehdotus mittareista
- Lallo, Kati: Puhevammaisten tulkkipalvelua etsimässä. Selvitys puhevammaisten tulkkipalveluista Etelä-Karjalassa ja Kymenlaaksossa
- Ojanen, Pirjo ja Vuorio, Leena, Sosiaalitoimen tietoteknologiahankkeen esiselvitys
- Karhu, Anne ja Selivuo, Hanna: KOLMET –projekti. Savitaipaleen, Suomenniemen ja Taipalsaaren sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämishanke. Loppuraportti.

Raportit ovat luettavissa myös Socomin kotisivuilla osoitteessa www.socom.fi > julkaisut.

Socomin julkaisu- ja tiedotustoiminnalla varmistetaan Socomin vision toteutumista sekä edistetään osaamiskeskuksen tehtävien suorittamista. Tärkeitä tiedottamisen ja vuorovaikutuksen kanavia ovat sosiaalialan eri ammattiryhmien työkokoukset. Tiedottamista tehostettiin uudistamalla Socomin yleisesite ja nettisivut www.socom.fi Kotisivujen rakennetta kehitettiin. Alueen kunnille ja muille yhteistyökumppaneille lähetettiin Socom tiedottaa –julkaisu. Hankekohtaista sisäistä tiedotusta hoidettiin pääasiassa sähköpostin välityksellä. Käynnissä olevasta kehittämistyöstä uutisoitiin maakuntien sanomalehdissä.

6 HALLINTO

Yhtiön hallituksen jäseninä toimivat vuonna 2004:

Vakuutuspiirin johtaja Ilpo Hakula (pj.)
 Sosiaalijohtaja Niina Korpelainen (vpj.)

Lappeenranta
 Kuusankoski

Sosiaalijohtaja Päivi Ahonen	Joutseno
Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja Jouko Elomaa	Imatra
Vt. toimialajohtaja Marja-Liisa Grönvall	Kotka
Perusturvajohtaja Hannele Partamies	Lemi
Toimialajohtaja Pirkko Rautaniemi	Kymenlaakson ammattikorkeakoulu
Perusturvajohtaja Esko Riittinen	Jaala
Sosiaalijohtaja Sakari Laari	Kouvola

Hallituksen jäsenten henkilökohtaiset varajäsenet olivat:

Sosiaalipalvelujen johtaja Marja Kosonen	Lappeenranta
Sosiaalijohtaja Eila Kohopää	Valkeala
Sosiaalijohtaja Kaarina Paukkala	Ruokolahti
Sosiaalijohtaja Soili Mylly	Parikkala
Hallintopäällikkö Reijo Lanu	Hamina
Vs. sosiaalijohtaja Ari Suutari	Savitaipale
Yliopettaja Pasi Tulkki	Kymenlaakson ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja Anu Olkkonen-Nikula	Iitti
Perusturvajohtaja Kristiina Sihvonen	Anjalankoski

Hallituksen asiantuntijajäsenenä oli koulutusjohtaja Taru Juvakka Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulusta ja hänen varajäsenenään rehtori Anneli Pirttilä. Hallitus kokoontui vuoden aikana yhteensä kuusi kertaa.

7 HENKILÖSTÖ

Perustehtävissä työskentelivät toimitusjohtaja, YTM Tarja Myllärinen, kehitysjohtaja, YTM Anita Sipilä, toimistosihteeri, yo-merkonomi Tuija Kiljunen ja osa-aikainen toimistoapulainen, Pirkko Untolahti 4.10. 2004 alkaen. Eri hankkeissa työskenteli vuoden aikana yhteensä keskimäärin 12 henkilöä seuraavasti:

- kehittämissuunnittelija, KT , LTO Johanna Auranen 24.5. 2004 alkaen (Varhaiskasvatuksen osaamisklinikka –hanke, Imatra, Joutseno, Ruokolahti)
- kehittämispäällikkö, Satu Ellonen 1.10.2004 alkaen (Lastensuojelun ja perhetyön osaamisklinikka –hanke, Kotka, Hamina, Pyhtää, Miehikkälä, Virolahti)
- kehittämissuunnittelija, HTM Jenni Haapanen (Vanhustyön osaamisklinikka –hanke, Kuusankoski, Lappeenranta, Imatra, Joutseno)
- tutkija (osa-aik.), YTM Arja Hakalisto (Huumereitiltä hoitoketjuun sekä Nähdäksi tuleminen toivo – hankkeiden arviointitutkimus, Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu sekä Sininauhaliitto)

- kehittäjäsosiaalityöntekijä, valt.yo Iris Heikkilä 1.9. 2004 alkaen (Pienet piirissä – hanke, Parikkala, Rautjärvi, Saari, Uukuniemi)
- projektipäällikkö, TtM Maarit Hiltunen - Toura 2.8. 2004 alkaen (Etelä-Karjalan hyvinvointistrategia, Lappeenranta, Imatra, Joutseno)
- tutkija (osa-aik.), yht.yo., fil.yo. Maija Hämäläinen - Abdessamad 16.2. 2004 alkaen (Työllisyyden yhteispalvelu 25+ arviointitutkimus, Lappeenranta)
- kehittämissuunnittelija, KTM, yht.yo. Anja Härkönen 20.9.2004 alkaen (Sosiaalialan Innovatiiviset yritysverkostot – hanke, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu)
- seutukehittäjä, YTM Päivi Kaski (Etelä-Karjalan lastensuojelun sijaishuollon kehittämishanke, Lappeenranta, Imatra, Joutseno)
- tutkija (osa-aik.) YTM Kari Muhonen 1.8. 2004 alkaen (Nuorten talousneuvontakokeilun arviointitutkimus, Lappeenrannan kaupunki)
- projektityöntekijä, ATK-tukihenkilö Pirjo Ojanen 1.3. – 31.7. 2004 (Tietoteknologiahankkeen esiselvitys)
- projektipäällikkö, VTM Airi Pilkama (Vanhustyön osaamisklinikka –hanke, Kuusankoski, Lappeenranta, Imatra, Joutseno)
- tutkija (osa-aik.), yht. yo Riikka Sutela 1.8.2004 alkaen (Tyysterniemen tukiluokkakokeilun arviointi, Lappeenranta)
- projektityöntekijä, LTO Leena Vuorio 1.3. – 31.7. 2004 (Tietoteknologiahankkeen esiselvitys)
- projektipäällikkö, YTM Anne Karhu 31.3. 2004 saakka (Kolmet –projekti, Savitaipale, Taipalsaari, Suomenniemi)
- projektityöntekijä , sosionomi (AMK) Kati Lallo 15.1. – 15.2. 2004 (Puhevammaisten tulkkipalveluselvitys, Etelä-Suomen lääninhallitus)
- kehittämisspäällikkö, YTM Helena Oksanen 30.9.2004 saakka (Lastensuojelun ja perhetyön osaamisklinikka –hanke, Kotka, Hamina, Pyhtää, Miehikkälä, Virolahti)
- projektipäällikkö, VTM Sirkka-Liisa Pamilo 31.3. 2004 saakka (Tartu - sekä Kaakkois-Suomen ITSE -hanke, Lappeenranta, Imatra, Joutseno, Ruokolahti, Rautjärvi)
- lisäksi Socomissa toimivat harjoittelijoina terveystieteiden yo. Minna-Maria Behm Kuopion yliopistosta, kasvatustieteiden yo. Noona Holm Turun yliopistosta, yhteiskuntatieteiden ylioppilaat Sari Toivola, Susa Varis ja Tuulikki Yläoutinen sekä sosionomiopiskelijat Karla Peitsoma Hämeen ammattikorkeakoulusta ja Tea Torikka Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulusta. Eri hankkeissa työskenteli lisäksi useita sosionomiopiskelijoita osana omia projektiointojaan.

8 TALOUS

Yhtiön osakkeiden kokonaismäärä on 137 kpl, osakkeen nimellisarvo 200 € ja osakepääoma yhteensä 27 400 €. Osakepääomaa korotettiin 200 €:n suunnatulla osakeannilla ja osakkeen merkintäoikeus annettiin Ylämaan kunnalle. Kaikki alueen kunnat ovat Socomin osakkaita.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön perusrahoitus sosiaalialan osaamiskeskustoille on toimialueen asukasluvun ja pinta-alan mukaan määräytyvä valtionavustus, jonka suuruus Socomille vuonna 2004 oli 158 891 €. Valtionavustuksen suunta on alueen väestön vähenemisen vuoksi laskeva. Kolmen toimintavuoden aikana perusrahoitus on pienentynyt 1 382 €.

Lappeenrannan kaupunki maksoi vuonna 2004 viimeisen kerran 16 819 €:n suuruisen käynnistämisyavustuksen. Kouvolan kaupungilta saatiin edelleen käyttöön maksuttomat toimitilat. Muut kunnat eivät rahoita Socomin perustoimintaa. Hankerahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta on kasvanut 77 %:iin. Vuonna 2003 hankerahoituksen osuus oli 69 %. Valtionavustuksen osuus kokonaisrahoituksesta vuonna 2004 oli 23 % (vuonna 2003 valtionavustuksen osuus 31 %).

Tilikausi	2004	2003	2002*
Liiketoiminnan tuotot	683 830.28	560 634.94	511 021.33
Henkilöstökulut	441 898.33	443 902.23	285 088.24
Poistot ja arvonalentumiset	4 249.21	3 597.78	2 067.23
Liiketoiminnan muut kulut	240 876.60	138 461.86	116 898.22
Liikevoitto (-tappio)	- 3 193.86	- 25 326.93	106 967.64
Rahoitustuotot ja -kulut	- 11.88	- 30.93	-
Tilikauden voitto (tappio)	- 3 205.74	- 25 357.86	106 967.64

* Vuoden 2002 tilinpäätös tilikaudelta 30.10. 2001 – 31.12.2002

Valtion perusrahoitus on täysin riittämätön vastaamaan kaikkiin kehittämishaasteisiin sekä hyvinvointipoliittiseen vaikuttamistyön tarpeisiin alueella. Alueen kunnat ovat tiivistämässä yhteistyötään ja hankevalmistelun sekä kehittämistyön tuki tulee yhä tärkeämmäksi. Socom ei toistaiseksi saa säännöllistä kuntarahoitusta perusrahoituksen tueksi kuten useat muut sosiaalialan osaamiskeskukset. Mikäli lisärahoitusta saataisiin, sen avulla voitaisiin kasvattaa ulkopuolisen rahoituksen saamista alueen kuntien ja muiden toimijoiden työn kehittämiseen. Pitkäjänteinen kehittämistyö edellyttäisi pysyvämpiä rahoitusratkaisuja.